

ÖZEL YETENEKLİ ÇOCUKLARIN GELİŞİMSEL ÖZELLİKLERİ NELERDİR?

BİLİŞSEL ÖZELLİKLERİ:

- * Çok meraklıdır.
 - * Problem çözme becerileri son derece gelişmiştir.
 - * Neden-sonuç ilişkisi kurarlar.
 - * İlgi alanları hakkında detaylı bilgi sahibidirler.
 - * Bağımsız çalışmayı daha çok tercih ederler.
 - * Çok çeşitli konularda derin ve yoğun bilgilere sahiptirler.
 - * Herkesçe bilinen cevapların, mantıksal yanını görürler.
 - * Keskin ve dikkatli gözlemcidirler.
 - * Yaşının üstündeki sözcükleri anlamlarını bilerek yerinde kullanır.
 - * Genelleme yapmada, ilişkileri görmede, bilgilerin transferinde yaştlarından ileri düzeydedirler.
 - * Çok hızlı öğrenirler. Duyduklarını ve gördüklerini uzun zaman belleklerinde tutabilirler.
 - * Kendi sınıf düzeyinin üstünde kitaplar okumaktan hoşlanırlar.
 - * Zihinden işlem yapmada çok başarılıdır.
 - * Rutin işlerden hoşlanmazlar.
- Yaratıcılık Özellikleri:
- Soru ve sorunlara çok sayıda çözüm ya da düşünce üretirler. Alışılmışın dışında, özgün görüşleri ve tepkileri vardır. Görüşlerini sakınmadan söylerler. Uzlaşmaz bir biçimde sonuna kadar savunur ve asla vazgeçmezler. Maceraya düşkündürler. Keskin bir mizah anlayışları vardır. Güzellik duyguları gelişmiştir. Estetik özellikleri hemen algırlar.

TANIM: Özel yetenekli çocukların genellikle, normal gelişim gösteren çocuklara göre, yetenekli oldukları alanda daha hızlı ilerledikleri vurgulanmaktadır ancak özel bir alanda yetenekli olan çocuğun tüm gelişim alanlarında hızlı olması beklenmemelidir. Örneğin, görsel sanat alanında üstün yetenekli olan çocuk sadece bu alanda yaştlarından üstün olma özelliği göstererek diğer gelişim alanlarında standart gelişim ritmi izleyebilir (Metin, 1999; Tuğrul, 1994).

Üstün yetenekli çocukların erken dönemlerinde gözlenen özellikler:

Bebeklikte olağan dışı ataklık · Uzun dikkat süresi · Geniş hayal ve imgeleme gücü · Uykuya daha az ihtiyaç duyma, enerjik olma · Gelişimsel dönüm noktalarına daha hızlı ilerleme · Keskin gözlem yapma · Aşırı merak duyma · Güçlü bellek · Erken ve olağanüstü dil gelişimi · Hızlı öğrenme yeteneği · Aşırı duyarlılık · Akıl yürütme ve problem çözme becerisi · Mükemmeliyetçilik · Sayılar, bulmacalar ve yap-bozlar ile oyun becerisini geliştirme · Kitaplara aşırı ilgi duyma · Soru sorma · İlgi alanının oldukça geniş olması · Gelişmiş mizah duygusu · Eleştirel düşünebilme · İcatlar yapabilme · Aynı anda birkaç işi yapabilme, yoğunlaşabilme · Yaratıcılık (Jackson & Klein, 1997; Davis & Rimm, 1998).

HAZIRLAYAN
SELÇUK ALBAN

<http://aksarayram.meb.k12.tr>

Fatih Mah. 4139 Sk. No11

0(382)212 5737

ÖZEL YETENEKLİ BİREYLER

Özel Eğitim Bölümü

Ocak 2023

LİDERLİK ÖZELLİKLERİ:

lider olma eğilimindedirler. Hem liderlik için arzulanan kişilik özelliklerine hem de geniş ilgi alanına sahip olmaları liderlik potansiyellerini daha da artırır. Özel yetenekli çocuklar okulla ilgili olan etkinliklerin birçoğuna katılırlar. Etkinlikleri devam ettirmede ona güvenebilirsiniz. Sorumluluklarını çok iyi bilirler, söz verdiği işi en iyi biçimde yerine getirerek tamamlarlar. Akranları arasında doğal bir lider gibi davranabilirler. Gerek kendi akranları, gerekse yetişkinlerin yanında kendine güvenleri tamdır. Yaptığı işi rahatlıkla sunar. Sınıf arkadaşlarıncı sevilen bir kişidir. Duygu ve düşüncelerini çok iyi biçimde ifade ederler. Sözcükleri iyi seçer ve söylenenleri iyi anlarlar. Birden fazla işi bir arada yapabilirler

GÜDÜSEL ÖZELLİKLERİ:

Merak ettikleri konuları incelerken bir başkasının kendisini güdülemesine ihtiyaçları yoktur. Tek düze işlerden genellikle sıkılırlar. Kendini ilgilendiği konuya ya da soruna kaptırıp bütünüyle özümserler. Üstlendiği iş ya da görevi sonuna kadar götürürler. Sosyal-Duygusal Özellikleri

Gelişmiş ahlâkî değerlere sahip, başkalarının duygularına ve düşüncelerine karşı hassas, mükemmeliyetçi, Beklentileri yüksek, İdealist, Duygusal derinliği olan, farkındalığı yüksek,

KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ:

- * Bağımsız olma özellikleri gösterirler.
- *Yüksek amaç ve ideallere sahiptirler.
- * Faaliyetlerini başlatmak için bir dış kuvvete ihtiyaç duymazlar.
- * Yaşamlarındaki olayları denetim altına alabileceklerine inanırlar.
- * Mükemmel olma özelliğini gösterirler.
- * Özgüvenleri yüksektir.

Ahlâkî Özellikleri:

Ahlâkî duyarlılıkları erken yaşta yoğun olarak görülür, dünya sorunlarına diğer yaşlılarına göre daha duyarlıdır, eşitsizliği, haksızlığı, çifte standardı fark ederler, keskin adalet duygusuna sahiptirler.

ÖZEL YETENEKLİ ÇOCUKLARIN ANNE VE BABALARININ HER ZAMAN YAPMASI GEREKEN HUSUSLAR ŞUNLAR OLABİLİR

- * Çocuklarınızı nasıl destekleyebileceğinizi mutlaka öğrenin,
- * Aile olarak onları benimseyin, değerli olarak görün,
- * Birlikte etkinlikler yapın, potansiyellerini geliştirmek için fırsatlar oluşturun,
- * Farklı problem çözme stratejileri geliştirmesini teşvik edin,
- * Akıllarına ilk geleni söylemeleri yerine, onların düşünerek hareket etmelerine yardımcı olun,
- * Etkili dinleyin,
- * Beklentilerinizin baskısı altında bırakmayın,
- * Kendisini tanımasına fırsat verin,
- * Alternatifli düşünün, problemleri çözmenin birden fazla yolu vardır bunu unutmayın,
- * Onları, düşünceleri hakkında düşündürün,
- * Yaptığı işi en güzeliyle yapmasına yardımcı olun,
- *Çocuklarınızın düşünme becerilerini geliştirmek için doğru soru sorma, problem oluşturma, konusunda onları yönlendirin,
- * Yeni durumlara eski bilgileri uygulamayı öğretin,
- *Başarılı insanlar bir şeyleri öğrenmeyi ve bilmeyi, güçlü duygular yoluyla algılar, bu yüzden çocuklarınıza bütün duyularını içeren verileri toplamaya yöneltin,
- * Yaratıcı potansiyellerini harekete geçirin,

ÖĞRETMENİN YAPMASI GEREKENLERİ ŞÖYLE SIRALAYABİLİRİZ:

- *Yeni düşünceler ve kavramlara ilişkin yeni uygulamalar geliştirmesini isteyerek düşüncelerine esneklik kazandırın.
- *Daha zor sorular sorun.
- * Sınıf çalışmalarına ilişkin olarak özel araştırma, inceleme ödevleri verin.
- *İlgilendikleri bir konuda özel proje geliştirmelerine fırsat tanıyın.
- *Sınıf düzeyini dikkate almadan, çocukların kendi hızlarında programda ilerlemelerine fırsat tanıyın.
- * Açık bir biçimde üstün oldukları derslerde daha üst düzeye çıkmalarını, daha özgür ve ileri çalışmalarını teşvik edip, tekrarlayıcı alıştırmalardan uzak tutmaya çalışın.
- * Yeteneklerinin farkında olmalarını ve değerini bilmelerini sağlayın.
- * Zenginleştirmeler yapın.
- * Liderlik görevleri vererek kendi özelliklerinin farkına varmasını sağlayın.

Yapılmaması Gerekenler ise;

- Özel yetenekli çocuklara aynı konuda çok uzun ödevler veya görevler verme.
- Alışılmışın dışındaki görüşlerini reddetme.
- Zamanlarını boşa harcatma.
- Angarya niteliğinde görevler verme.

TANILAMA YERLEŞTİRİME

Ülkemizde özel yetenekli öğrenciler BİLSEM tanılama süreçleri ile tanılanmaktadır. Bilsem ilköğretim 1. 2. ve 3. sınıflarda sınıf öğretmenlerinin özel yetenekli olduğunu düşündüğü öğrencilerin sınava yönlendirmesiyle başlar. Sınavı kazanan öğrenciler rehberlik araştırma merkezi tarafından tanılanılarak okullarda destek eğitim odalarından faydalanmaları sağlanır.

KAYANKÇA

http://orgm.meb.gov.tr/alt_sayfalar/yayimlar/ozelegitim/ai-le_kilavuzu/aile_kilavuzu.pdf